KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

# Sprawdzian: Rewolucje XVIII w. (klasa 2 liceum)

## Grupa A

**1.** (1 pkt) **A**

**2.** (1 pkt) **B**

**3.** (1 pkt) **D**

**4.** (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

**5.** (4 pkt) **1–A, 2–C, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

**6.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Ustawodawcza — Kongres, wykonawcza — prezydent, sądownicza — Sąd Najwyższy. Checks: prezydent wetuje ustawy (Kongres może odrzucić 2/3), Sąd Najwyższy orzeka o konstytucyjności, prezydent mianuje sędziów za zgodą Senatu.
Punktacja: Trójpodział (1 pkt) + checks and balances (1 pkt).

**7.** (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wielki Terror (1793–1794) był okresem radykalizacji rewolucji francuskiej, wywołanej zagrożeniem interwencją obcych mocarstw oraz wewnętrznymi buntami kontrrewolucyjnymi. Rządzący za pośrednictwem Komitetu Ocalenia Publicznego Maksymilian Robespierre wprowadził rządy terroru — Trybunał Rewolucyjny skazywał na śmierć tysiące rzeczywistych i domniemanych wrogów rewolucji, straconych na gilotynie. Okres ten zakończył się przewrotem thermidoriańskim w lipcu 1794 r., podczas którego sam Robespierre został aresztowany i stracony.
Punktacja: Kontekst — radykalizacja rewolucji, zagrożenie zewnętrzne i wewnętrzne (1 pkt) + działania — masowe egzekucje na gilotynie, Trybunał Rewolucyjny (1 pkt) + koniec — przewrót thermidoriański 1794, egzekucja Robespierre'a (1 pkt). Maks. 3 pkt.

**8.** (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Rewolucja amerykańska wybuchła głównie na tle konfliktu kolonii z metropolią brytyjską — kolonialiści sprzeciwiali się nakładaniu podatków (np. ustawa stemplowa) bez posiadania reprezentacji w parlamencie brytyjskim oraz ograniczeniom w handlu. Rewolucja francuska miała inne podłoże — głęboki kryzys finansów państwa, nierówny podział przywilejów między stanami (uprzywilejowana szlachta i duchowieństwo kontra obciążony podatkami stan trzeci) oraz rosnące niezadowolenie społeczne. Obie rewolucje łączyło jednak silne oddziaływanie idei oświeceniowych — koncepcji praw naturalnych człowieka, podziału władzy i suwerenności ludu, głoszonych m.in. przez Locke'a, Monteskiusza i Rousseau.
Punktacja: 1 pkt za przyczyny rewolucji amerykańskiej (opodatkowanie kolonii bez reprezentacji w parlamencie, ograniczenia handlowe nałożone przez Koronę brytyjską) + 1 pkt za przyczyny rewolucji francuskiej (kryzys finansów państwa, nierówności stanowe, wpływ idei oświecenia) + 1 pkt za wskazanie wspólnego elementu obu rewolucji (idee oświeceniowe o prawach jednostki i suwerenności ludu). Maks. 3 pkt.

## Grupa B

**1.** (1 pkt) **A**

**2.** (1 pkt) **C**

**3.** (1 pkt) **B**

**4.** (4 pkt) **1–A, 2–B, 3–D, 4–C** — po 1 pkt za parę

**5.** (4 pkt) **1–B, 2–D, 3–C, 4–A** — po 1 pkt za parę

**6.** (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Obalenie absolutyzmu, republika, Deklaracja. Ale terror. Zniesienie feudalizmu, metryczny. Ale chaos, inflacja.
Punktacja: Polit.(1)+społ-gosp.(1).

**7.** (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Przyczyny rewolucji francuskiej miały charakter złożony. Politycznie kryzys absolutyzmu i niewydolność rządów Ludwika XVI zderzały się z rozpowszechnionymi w oświeceniu ideami Monteskiusza i Rousseau, postulującymi podział władzy i suwerenność narodu. Społecznie francuskie społeczeństwo stanowe dzieliło się na uprzywilejowane stany - duchowieństwo i szlachtę, zwolnione z większości podatków - oraz trzeci stan (mieszczaństwo, chłopstwo), który ponosił główny ciężar obciążeń fiskalnych, mimo braku wpływu na politykę państwa. Gospodarczo państwo francuskie znajdowało się na skraju bankructwa, m.in. wskutek kosztownego udziału w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych, a nieurodzaj i drożyzna żywności w latach 1788-1789 pogłębiły niezadowolenie społeczne, prowadząc ostatecznie do wybuchu rewolucji.

**8.** (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Państwo było zadłużone, a przywileje szlachty i duchowieństwa kontrastowały z ciężarem podatków na stanie trzecim. Idee Oświecenia podważały władzę absolutną, a złe urodzaje zwiększały niezadowolenie.
Punktacja: Po 1 pkt za każdą przyczynę, np. kryzys finansowy państwa, nierówność stanowa i przywileje, idee Oświecenia, złe zbiory i głód.

## Skala ocen (orientacyjna, 19 pkt w każdej grupie)

| | |
|---|---|
| bardzo dobry (5) | 18–19 pkt |
| dobry (4) | 15–17 pkt |
| dostateczny (3) | 10–14 pkt |
| dopuszczający (2) | 6–9 pkt |
| niedostateczny (1) | 0–5 pkt |

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/rewolucje-xviii-w**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.